

Flacăra cuvintelor ***** Flaka e fjalëve

CAMELIA ARDELEAN & BAKI YMERI

Flacăra cuvintelor

Lumea cel mai bine se citește în sufletul poezilor.

Copyright@Camelia Ardelean-2021

BIBLIOTECA
Literatura română

Recenzent/Rezenzent: **Lucian Gruia**
Korektor/Corector: **Patricia Lidia**
Lektor/Lector: **Adriana Tabaku**
Kopertina/Coperta: **Camelia Ardelean**
Rradhitja teknike/Tehnoredactare:
Amanda Edit

*Cartea apare în colaborare cu Uniunea Culturală
a Albanezilor din România*

*****

*Ky libër del në dritë në bashkëpunim me Bashkësinë
Kulturore të Shqiptarëve të Rumanisë*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a Românie

CAMELIA ARDELEAN-BAKI YMERI

Flacăra-Flaka e fjalëve

Traducere de Baki Ymeri

Camelia Ardelean&Baki Ymeri.

Sinaia: Amanda Edit, 2021

ISBN: 978-625-4836-88-97

821.135.3.29

Flacăra cuvintelor ***** Flaka e fjalëve

Camelia Ardelean-Baki Ymeri

FLACĂRA CUVINTELOR

Flaka e fjalëve

Redactor: **Baki Ymeri**

Amanda Edit Verlag

București (2021) Bukuresht

Bota poetike rumune

CAMELIA ARDELEAN

**FRUMUȘETE, IUBIRE, PURITATE,
SPERANȚĂ ȘI CREDINȚĂ**

Poetul este coloana spirituală, fără sfârșit, care leagă cerul de pământ, indiferent că aceasta intră sau nu în grația, de obicei subiectivă, a contemporanilor și a criticilor, dacă el devine celebru sau dacă rămâne un mare anonim, într-o lume pe zi ce trece tot mai inaptă în stabilirea valorilor spirituale. Poetul este alesul Divinității, pentru că poetul este unul din marii sacrificeți în dumnezeire, atunci când, modest și cu credință, își etalează menirea. Trebuie să se știe însă că nu poetul își alege această stare de grație, pentru că el nu este făcut, el este născut și starea lui este predestinată.

Poezia Cameliei ne invită să zburăm din cer în Paradis, cu sufletul purtat de visuri: *"Eliptic, mă descătușez din mine,/ Alerg prin vinovatul câmp de maci/ Acolo unde, liber, te îmbraci/ Pe plaja minții-n lujeri și stamine."* În artă, orice lacrimă are conturul ei de sacralitate! Artă = speranță + sacrificiu + certitudine = împlinire! În artă, cel mai greu sacrificiu e negoțul cu propriile iluzii. Camelia Ardelean cultivă arta iubirii, înflorind în flacăra propriei deveniri spirituale: *Iubirea e sfârșitul unor timpuri/ De aprige sau ludice-ncercări,/ E soarele fierbinte-n anotimpuri/ Cu ghețuri stinse-n vaste depărtări.*

Citind și admirând versurile sale, constatăm că cine simte și înțelege poezia adevărată, aproape că nu mai are nevoie să citească decât Sfintele Cărți ale lumii și cărțile poetului. Căci, în zidirea lui demiurgică, el interpretează, precum nimeni altul și inconștient, *Învățăturile: În cord mi se înalță cazemate;/ Încerc să fug din oaza de plăcere,/ La tihna mea cu emisfere plate,/ Dar stâlpii de dorinți prăsesc himere./ Captivă în simțiri alambicate,/ Descopăr cum să dau când trupul cere...*

Poetul este crucificat pe destinul personal, trăind și murind singular, niciodată destul de apreciat la întreaga sa valoare. El este un fiu al lui Dumnezeu care se naște, fulgeră și dispare ca o cometă, viața fiind de obicei, pentru el, un lung travaliu. Nu că nu i-ar plăcea să aibă și el o viață normală, tihnită și lipsită de griji, dar, pentru că este un ales, el trebuie să sufere, având tribut greu de plătit pentru rolul hărăzit și asumat: *În gând îmi sângerează poezia/ Caverne să pansez îmi este datul,/ Să-mi smulg trăirea din anestezia/ Ce-aproape-atinse-n noaptea asta leatul,/ Să-nvii golașul ego în mumia/ Purtând în pliul clipelor șah matul.* În arta vindecării de sine, cel mai sincer manuscris e lacrima! Artă are puterea divină a sacrificiului de sine?! Doar învingătorii preamăresc arta, învinșii reduc sacrificiile la neputințe și fals altruism!

Mierea sufletului și sufletul cuvintelor

România este patria poeziei și țara iubirilor divine. Poezia este testamentul vieții și dimensiunea cea mai curată pe care orice ființă umană o are. Camelia Ardelean a venit pe lume să aducă bucurie și frumusețe. Prin frumosul divin în poemele sale, dânsa cucerește inimile,

simpatia și entuziasmul tuturor cititorilor și admiratorilor. România este țara plăcerilor divine cu ferestre deschise către culmile fericirii.

Poemele Cameliei reprezintă o insulă de pace, plină de iubire: *Înaintam prin nopți decolorate,/ Pe-un culoar vătămător, obscur,/ Iar porții mici de culpabilitate/ Le socoteam fărâme de azur./ Țâșnesc din mine așchii de iubire./ Zigzagul sorții scurmă în neștire...* A sluji pe altarul poeziei este o suferință scumpă și dragă sufletului. Nu trebuie să lăsăm numai artiștilor frumusețea, numai preoților morala religioasă și numai juriștilor practica dreptății. Viața trece iar cuvintele rămân. Autoarea vine în fața noastră prin calea magică a inspirației. Mirajul poeziei dă o viață și o putere, un drept al cetății, oricărui gen de artă.

Versul Cameliei este profund, rotund și luminos ca bobul de mărgăritar, cu irizări și radiațiuni, cu sonorități și ecouri. Din când în când, rima este surâsul versului: *Opaițul se-aprinde iar în mine,/ Mă arse bezna-n pivnița-mi de lut,/ Îmi crește-n fibre-un dor de absolut,/ Ca viilor de ciúberle pline.* Poezia este mireasa artelor, iar arta ne apropie mai mult de noi înșine și ne duce mult mai aproape de Dumnezeu. Artă are miezul iubirii necondiționate și flacăra vie a mărturisirii sincere, firești. În artă, prezentul n-are nevoie de limite, ci de esențe.

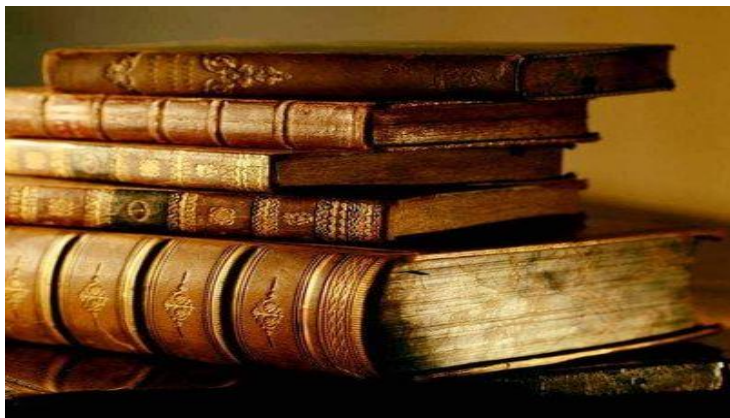
Artă este refugiul zeilor întru spirit și noi dimensiuni creative, pline de iubire, emergență, împlinire. Artă este o dăruire continuă întru simțire, frumos, iubire, puritate, privire, speranță, credință: *Privesc pasiv tranșeele tăcerii,/ Săpate în desișul dintre noi;/ Uitasem în petale gustul mierii/ Și-n visul meu țigara ta de foi.* În artă, obsesiile continuă truțiile

Flacăra cuvintelor ***** Flaka e fjalëve

inerente. Artă nu instituie restricții, dar impune principii. În artă trebuie să ai har!

Artă trebuie să fie mereu autodepășire și autodesăvârșire. Viața fără artă e lipsită de balsamul frumuseții. Cuvintele sunt ca un fagure de miere: bune pentru suflet și sănătoase pentru oase. Leac pentru suflet sunt versurile Cameliei: înflorire în iubire, speranță vie, dor de drag, unicitate, împlinire. În artă, orice contur este respectat ca miez al altui contur, orice esență recrează altă esență, orice înflorire spirituală dobândește alte noi, sinergice, emergente, evolutive petale de frumos. În artă, nu sacrificiile sunt importante, ci biruințele.

Poezia este mireasa artelor, iar artă e mai presus de orice îndoială. În cartea aceasta am avut bucuria să întâlnesc o poezie profundă și distinctă. Autoarea ne oferă versuri de o calitate excepțională. Poezia ei este deschidere către frumos, profunzime, noutate și divinitate. Dânsa trăiește pe pământ și ne trimite protecția binecuvântată din împărăția cerurilor! Doamna Camelia Ardelean este poeta fericirii, un dar divin cu zâmbet de heruvim. (**Baki Ymeri**. Toamna 2021)

BIOBIBLIOGRAFIE

CAMELIA ARDELEAN – ROMÂNIA – CV LITERAR

Camelia Ardelean (pseudonim literar) s-a născut în anul 1972 la Deva și a început să scrie poezii încă din școala generală, când era pasionată de limba română, fiind evidențiată într-una din revistele de profil pentru elevi, de la acea vreme. De profesie asistent medical generalist, nu profesează, ci se ocupă, mai mulți ani, cu activitatea de redactor de editură (la Editura Vultur ZM din Deva) și/sau cu cea de reporter la două (foste) ziare din județul Hunedoara (Acțiunea HD și Hunedoreanul), perioadă în care îi apar primele două volume personale, cu subiecte din domeniul naturist și cel ezoteric. În anul 2004 se căsătorește și se stabilește în străinătate, întrerupându-și orice legătură cu literatura. Repatriată în 2014, reîncepe să scrie, debutând în poezie cu volumul *Lacrimi de suflet*.

Volume personale (16):

1). *Cartea terapeuților*, reportaje/interviuri, Editura Vultur ZM, Deva, 2002; 2). *Cursuri practice naturiste*, Editura Vultur ZM, Deva, 2004; 3). *Lacrimi de suflet*, poeme, Editura Emma, Orăștie, 2014; 4). *În oglinda sufletului meu*, poeme, Editura Inspirescu, Satu-Mare, 2015; 5). *Pasiune*, poeme, Editura Inspirescu, Satu-Mare, 2015; 6). *Ingenuitate*, poeme, Editura Inspirescu, Satu-Mare, 2015; 7). *Suflete de ceară*, poeme, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2016; 8). *Destine*, proză, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea),

2016; 9). *Ecouri din tenebre*, poeme, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2018; 10). *La margine de curcubeu*, poeme, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2018; 11). *Urme de condei (I)*, cronici literare, eseuri, editoriale, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2018; 12). *Urme de condei (II)*, cronici literare, Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2019; 13). *Anotimpurile cuvântului*, antologie de autor, poeme, Editura StudIS, Iași, 2019; 14). *În dialog cu Ionel Necula*, interviu, Editura StudIS, Iași, 2019; 15). *Inimi de porțelan*, poeme, 2021 – în curs de apariție; 16). *Urme de condei (III)*, cronici literare, editoriale, reportaje, 2021 – în curs de apariție.

Antologii colective: 40 (2014-2021), dintre care una bilingvă (româno-engleză), trei în limba italiană și două publicate la o editură din Germania (una dintre ele în limba germană).

Colaborări: cu peste 80 de reviste, în format electronic și/sau pe suport de hârtie, din țară și/sau străinătate, unele dintre acestea aflate sub egida Uniunii Scriitorilor din România (Apostrof, Poezia, Neuma, Pro Saeculum, Steaua, Discobolul, Plumb, Portal Măiastra, Banchetul, Nord Literar, Semne-Emia, Boema, Ardealul literar etc.).

Premii literare: 40 (2015-2019), cu poezie/proză/cronică literară, la diferite concursuri organizate de reviste și/sau cenacluri naționale sau internaționale, cele mai recente fiind: **Premiul al II-lea** la *Concursul Național “Radu Cârneli”*, Ediția I, 2018, poezie; **Premiul Revistei “Scrisul românesc” Craiova** la *Concursul național de creație literară și artă plastică “Laudă semințelor, celor de față și-n veci tuturor”*, Ediția a XXXVIII-a, inițiat în cadrul *Festivalului Internațional “Lucian Blaga” Sebeș-Lancrăm 2018*,

secțiunea “Creație literară – poezie adulți”; **Premiul Special al revistei “Apostrof” Cluj-Napoca** la *Concursul național de creație literară și artă plastică “Laudă semintelor, celor de față și-n veci tuturor”*, Ediția a XXXIX-a (*Festivalul Internațional “Lucian Blaga” Sebeș-Lancrăm 2019*), secțiunea “Creație literară – poezie (adulți)”; **Premiul “Victor Frunză”** la *Festivalul Internațional de creație literară “Titel Constantinescu”*, Ediția a XII-a, 2019, cu manuscrisul volumului de cronică literară *“Urme de condei (II)”* etc.

Afilieri: din 2014, devine membră a **Asociației Scriitorilor din Județul Hunedoara** (desființată în 2021), iar din anul 2016 este membră a **Asociației Culturale „Casina Națională” Deva** a cadrelor militare în rezervă (și nu numai) – vicepreședintă din nov. 2020.

Referințe critice: Ion Popescu-Brădiceni, Ion Pachiea-Tatomirescu, Petre Isachi, Eugen Evu, Maria Toma Damșa, Petrișor Ciorobea, Miron Țic, Ioan VasIU, Daniel Marian, Ileana Lucia Floran, Raisa Boiangiu, Ion Urdă, Gligor Hașa, Radu Igna, Ionel Necula, Constantin Stancu, Adina Velcea, Tudor Cicu, Christian W. Schenk, Titi Damian, Maria-Daniela Pânăzan, Ion Roșioru, Ladislau Daradici, Daniel Luca, Diana Dobrița Bîlea, Baki Ymeri etc.

Articole critice:

Petre Isachi: „...titlul și lectura celor două părți ale antologiei (*I. Sonete; II. Rondeluri*) mă obligă să constat, cu satisfacția „profului” de litere, că autoarea este intransigentă cu sine, are gust estetic, pasiune mistuitoare pe altarul scripturilor și literelor, stil/limbaj propriu, știe să țină dreaptă cumpăna judecății de valoare – nimic mai greu decât să fii obiectiv cu tine însuți – stăpânește imaginea, metafora, simbolul și mitul și are adorația

angelică, necesară pentru cele două specii ale lirismului ce au cucerit deja eternitatea... Decodificarea pădurii de simboluri din volumul *Anotimpurile cuvântului* cere un cititor elevat, fascinat de simbolistică, capabil să nu se rătăcească în universul semnelor iconice, indiciale, simbolice, să găsească sensul sonetului/rondelului ca stare informațională a unui anumit semn/idee; mai precis corelația cuvânt – simbol – mit (topită în scriitură), să intuiască o posibilă interdependență dintre lumea obiectelor și lumea semnelor/ ideilor...

Remarcabilă mi se pare intuiția și arta poetei de a configura în alchimia sonetelor și a rondelurilor „semne” care posedă un număr infinit de sensuri, încât îi impune lectorului ideea că simbolul este un semn cu o maximă deschidere informațională și gnostică. Caracterul ilimitat al semnificațiilor se explică prin ambivalența și polaritatea simbolului, prin structura lui metaforic-oximoronică, prin sintaxa poetică a versului...

Poet reflexiv, gnostic, elegiac, prin vocație, revoltat romantic, Camelia Ardelean preferă în scriitură simbolul/semnul profund axiologic, ambivalent/poli-valent, ce configurează antropocentrismul valoric în care simbolurile „regimului diurn” și cele ale „regimului nocturn” se potențează reciproc, parcă după o tehnică a clarobscurului ce amintește de Caravaggio.

Semn activ și paradigmatic, simbolul preferat de poeta Camelia Ardelean este cel centrat antropologic, care are o puternică încărcătură afectivă. Atât sonetele, cât și rondelurile din antologie sunt adevărate „bucăți de suflet”...”

(„Cine scrie se înscrie sau poetice exerciții de mirare în forme fixe”, revista *Plumb*, sub egida USR, anul XVII, nr. 174, septembrie 2021, p. 6)

Ion Pachia-Tatomirescu: „Fermecător lirism matur se oferă Distinsului Receptor în cel de-al unsprezecelea op al Cameliei Ardelean (*La margine de curcubeu*, Editura Armonii Culturale, Adjud, 2018)... Dacă s-ar organiza... un național-valah examen de Bacalaureat al Rondelului din cele două decenii – primul și secundul – ale mileniului al III-lea, firește, de către Ministerul Învățământului – că Minister al Poeziei nu-i și la noi, ca în Japonia – eu i-aș acorda Cameliei Ardelean nota maximă, zece („că de zece nu se trece“).

(„În marginea „rogvaiv-ă” a lirismului”, revista **13 PLUS**, anul XXIV, nr. 200/2021, p. 48, 49, 50)

Ion Popescu-Brădiceni: „Camelia Ardelean e o poetă cerebrală... Pare să-i fie definitorie Cameliei Ardelean propensiunea spre o proprie «ars poetica», mereu regândită din diverse unghiuri și grefată pe-o expandată formă de limbaj neologic și transdisciplinar... Această suculentă lingvistică, această pastă semantică coagulează într-o expresivitate organică de zile mari, căci Camelia Ardelean, dincolo de nostosul reoriginarizării discursului liric, vizează revitalizarea formei fixe, a prozodiei riguroase, a ritmurilor și rimelor dinamice ori melancolice...

...consider că alegerile Cameliei Ardelean sunt cele optime. Aceste alegeri se repliază din mers, ba integraliste, ba constructiviste, ba suprarealiste, ba transmoderniste.

...poeta Camelia Ardelean indică o cale ideală de-a revigora poezia vie prin adăparea „din magica fântână a unei clipe smulse din țărână” ori prin căutarea ieșirii din vârtoare „prin livezi de stele căzătoare”.

...chiar dacă o explozie de splendidă poezie (precum de pildă cea a Cameliei Ardelean) e potrivită cu

personajul căruia îi este încredințată („Făt-Frumos cu aripi de Icar”, „un albatros cu aripi mistuite”, „iubitul” etc.), câștigul rezidă în obținerea maximei intensități emoționale...

Transfigurarea, metamorfoza lumii concupiscente se realizează întru triada purificare/iluminare/eliberare, declanșată sub semnul erosului naturist și transumanist... Discontinuități și interferențe similionirice realizează o unitate a contrariilor, într-un discurs care se vrea deschis și închis, suspendat și misterios, dorindu-se doar reflexul, în limbaj, al unei poezii ce debordează larg limitele verbului, substantivului, pronumelui etc...

Camelia Ardelean posedă „o liră divină” care, precum cea a lui Orfeu „vibrează în orice jivină”..., ea plusează prin a intui cantitatea sunetelor oricărui cuvânt, căci are urechea fină, erudiție variată și abundentă, competență metrică/prozodică inovatoare, măsurate deopotrivă prin amplexarea devierii și practic teoria aferentă, prin nivelul elevat.”

(„*Anotimpurile cuvântului* în poezia Cameliei Ardelean”, revista *Caiețele Columna*, anul XXV, nr. 101 – 3/2021, p. 80-81)

Ion Roșioru: ”Bucuria și apetența de a cultiva versul de factură clasică, inclusiv poezia cu formă fixă, unde realizările sale dovedesc o virtuozitate mai mult decât onorabilă, sunt fără margini. Prin lexicul conceptualizat, amintind de lirica ermetică a lui Ion Barbu, ca și de îndrăznelile inovatoare ale veșnic tânărului Rimbaud, poeta își forjează un limbaj numai al ei... Neologismele ei vin din medicină, matematică, astronomie, mitologie, numismatică, meteorologie, marină, onomastică, sport, psihologie, artele culinare, internet etc., efectele fiind

evidente când acești termeni de jargon științific și tehnologic apar pe post de rime rare...

Multe din poemele Cameliei Ardelean au structura sonetelor liberalizate shakespeariene sau voiculesciene, cu distihuri finale de mare profunzime ideatică și frumusețe aforistică...

Camelia Ardelean este o poetă cu multiple disponibilități, oricând capabilă să se exprime în diverse registre poetice, printre care cel parodic și pamfletar..."

("Un festin lectural de zile mari" – revista *Hyperion*, sub egida UR, nr. 7-8-9 (303-304-305)/2019; revista *Litere*, sub egida UR, nr. 8-9 (233-234)/2019)

Ion Roșioru: "Camelia Ardelean este o împătimită a poeziei cu formă fixă, ceea ce răspunde nevoii poetei de a-și struni într-un fel vitalitatea debordantă și bogăția imagistică de tip baroc. Ea practică dezinvolt atât sonetul de sorginte italo-provensală, cât și pe cel de tip englezesc... Distihurile finale ale sonetelor de tip shakespearean sunt de o rară profunzime gnomică. Grija pentru rimele rare, nu o singură dată nume proprii din mitologia universală, duce la efecte sonore savuroase de neuitat și ar merita doar ele un studiu separat... Demne de toată atenția se dovedesc și rondelurile..."

("Poetul e o cușcă ambulantă" – revista *Plumb*, sub egida UR, nr. 156-157, martie-aprilie/2020)

Gligor Hașa: "Camelia Ardelean e poet prin tot ce cuprinde afirmația noastră; ea versifică sentimente, atitudini și trăiri sublimite, spirituale sau carnale, cu ușurință, preface cuvintele în metafore revelatorii, realizează alcătuirii plastice de mirare, e stăpână pe toate atributele poeziei clasice, plus ritm, rimă, măsură, construcție strofică, melodicitate interioară..."

Alături de Nicolae Crepcia, Elisabeta Bogătan, Dumitru Dumitrescu, Constantin Stancu..., Camelia Ardelean reprezintă valul cu spumă de mare al poeziei hunedorene (și nu numai) de astăzi... Despre poezia ei s-au scris cronicuțe, în vreme ce merita analize. În poezia feministă și-a câștigat un binemeritat loc. Promite că va continua șirul perlant, alcătuit din nume ca Ana Blandiana, Constanța Buzea, Ileana Mălăncioiu și câteva altele, cu același soclu.”

(“Camelia Ardelean – *Suflete de ceară*” – revista *Vatra Veche*, nr. 8/2017)

Gligor Hașa: „În câmpul arid al criticii și istoriei literare, Camelia Ardelean pășește îndrăzneț și promițător... este ea însăși o poetă înzestrată cu har și știință de carte, autoare a opt volume de poezie, în toată gama poeziei clasice și cu formă fixă (poeme narative, sonete, rondeluri, madrigaluri, schaltiniene, pantumuri, ronsete, fabule etc.), dar și în vers liber. Camelia stăpânește, ca puțini alții, un limbaj poetic blagianomacedonskian și instrumentalul specific, de la Titu Maiorescu încoace: ritm, rimă, măsură, cadență, într-un mod care șochează și place, un limbaj împănat cu metafore, definiții poetice și licențe, încât cântă și încântă...”

Autoarea s-a impus prin stăruință în lumea criticii literare..., a câștigat premii onorante la concursuri și festivaluri din țară și din străinătate; se situează, prin calitatea lecturilor, într-o avangardă laudabilă, care mai vine dintr-o Moldovă ce nu și-a pierdut busola, unde se scrie și se citește în spiritul tradiției marilor clasici.”

(„*Urme de condei II* – o carte atipică, de Camelia Ardelean” – revista *Banchetul*, sub egida USR, nr. 52-53-54/2020)

Gligor Hașa: „Versul clasic, cultivat predilect de Camelia, cu o cantabilitate galactică, ne prezintă o poetă din preaplinul curcubeului, autoare de versuri edenice, cu efectul unor perfuzii frumos și intens trăite. O servește un “nu știi ce”, care este numai al ei: ușurința versificării, un bogat vocabular de cuvinte reavăne și rare, licențele poetice surprinzătoare, asocierile inedite de cuvinte a mirare...

Poezia ei place, încântă, incită, farmecă, uimește, celestează tainice stări și trăiri ale omenescului. E altceva, altcum inspirată, cu har scrisă. E poezie!...”

(“*La margine de curcubeu*” – revista **Banchetul**, sub egida USR, nr. 37-38-39/2019)

Titi Damian: “Camelia Ardelean, odată cu acest volum..., își consolidează renumele în poezia românească, nu numai printr-o tehnică prozodică fără cusur, fie ea clasică ori modernă, cât mai ales prin problematica profundă care îngemănează teme eterne precum Timpul, Creația și Iubirea. Parafrazând un confrate, zborul său este unul sigur și înalt. O poetă cu al cărui nume ne vom mai întâlni în peisajul literar românesc, dovadă sigură că limba română, în miracolul ei, naște mereu poeți.”

(“Camelia Ardelean: *Ecouri din tenebre*” – revista **Boema**, sub egida USR, nr. 123 – 5/2019)

Ionel Necula: “Ceea ce surprinde la Camelia Ardelean este prospețimea și spontaneitatea imaginilor, care, de multe ori, nu se consumă în empirie și nu dă seama doar de fenomenalitatea existării, nu rămâne în starea de decor, de ceea ce Blaga numea metaforă plasticizantă, ci urcă în sens și se întrupează în idee, într-un simțământ, într-o stare, ceea ce o face revelatorie...”

O temă oarecum insolită, adusă în partitură lirică de Camelia Ardelean, este cea a filosofiei hinduse, cu tehnica resorbției în subiect și cu activarea unor practici yoga, cu mare trecere în lumea de pe Gange. Poeta vorbește despre practicile tantrice, despre pranayama, dar bănuiește că nu toți cititorii sunt familiarizați cu specificul acestei culturi și-și complinește demersul liric cu un dicționar explicativ al termenilor folosiți. E un semn că autoarea este bine așezată în tainele filosofiei sanscrite și, departe de a se rătăci prin divagații pretențioase, decupează din epistemologia ei doar ceea ce poate căpăta un tratament liric. Nu știm al câtelea volum de versuri este acesta, dar cred că va constitui un moment de referință în evoluția viitoare a autoarei. O felicităm sincer pentru această carte, pe care o recomandăm călduros tuturor celor încercați de nevroziile acestei lumi, ca pe o alternativă balsamică!”

(“Camelia Ardelean – prospețime și spontaneitate” – revista **Plumb**, sub egida USR, nr.142/2019; revista **Boema**, sub egida USR, nr. 120 (2/2019)

Ionel Necula: “Despre Camelia Ardelean am aflat târziu și, vorba poetului, absolut din întâmplare. M-a surprins plăcut lejeritatea cu care găsește drumul spre esența unui fenomen literar și ușurința cu care sesizează spontaneitatea și ineditul imaginilor dintr-o poezie. Are, orice s-ar spune, aptitudini critice și-mi place să cred că va deveni o voce ascultată în peisajul nostru literar...”

Cum autoarea este ea însăși poetă, actul critic se decontează, cu precădere, din seriozitatea lecturii, din abilitatea cu care decupează spontaneitatea și ineditul imaginilor întâlnite și din lejeritatea cu care ajunge la esență, la grăunțele de mărgăritar dintr-o partitură lirică... Îi urez autoarei un călduros bun venit în rândul

criticilor și cred că vocea sa va fi una avizată în comentarea cărților de poezie!”

(“Camelia Ardelean în ipostază de cronicar” – revista *Plumb*, sub egida USR, nr. 140/2018)

Elisabeta Bogățan: “Dovedind o remarcabilă maturitate artistică, Camelia Ardelean reușește să impună antologia de autor „Anotimpurile cuvântului” (Editura StudIS, Iași, 2019) drept una din reușitele actuale ale poeziei cu formă fixă... Mesajul poetic este structurat mereu pe două planuri, cel personal și cel generalizator, cuprinzând, astfel, necesara deschidere către poezia majoră, către marile teme de meditație: viața, existența, omul, iubirea, poezia, poetul... Materia poetică devine la Camelia Ardelean maleabilă și imprevizibilă, astfel, în definirea poetului, de exemplu, ea amestecă pământescul și celestul cu dezinvoltură: „Poetul e o cușcă ambulantă / (Își ține-n lanțuri suflet și simțiri), / Culege, dintre gratii, amăgiri / Și-arareori lumină, printr-o fantă”... Bagajul lexical creează o feerie de cuvinte activate uimitor din diferite zone ale limbajului într-o utilizare puternic personalizată, care, adăugată maturității artistice cu care Camelia Ardelean își reverberează emoțiile poetice, neconstrânsă de canoanele poeziei cu formă fixă, sunt dovezi ale faptului că poeta are un cuvânt de spus în poezia română.”

(“Camelia Ardelean și atracția clasicității”, revista *Banchetul*, sub egida USR, nr. 55-56-57/2020, pag. 184-185)

Constantin Stancu: „Camelia Ardelean este o entuziastă, bucuria în fața unui poem smuls din ramura timpurilor este reală. Ea nu mimează poezia, se simte acasă între poeți... Deși ezită să-și asume o viziune coerentă asupra evenimentelor din viață, ea se joacă de-a

poezia. Pășește pe urmele poezilor consacrați, are răbdarea să lucreze asupra unei poezii până materia brută se limpezește. În prima parte a volumului, preia o serie de teme și idei clasice din literatură. Le modelează după starea proprie, acceptă unele tușe moderne și post-moderne, realizează o poezie care îi aparține. Sonete, rondeluri, poezii în accepțiunea largă a termenului, toate sunt bine realizate...

Ea realizează o poezie de romantică, echilibrată, bazându-se pe cuvintele înmugurite, acceptă jocul și riscul de a intra sub arcadele poeziei, așa cum s-a cristalizat în ochii receptorului mediu. Iubirea, anotimpurile, tragedia individului apăsător de singurătăți, natura în dinamica ei, vremurile aproximative, toate vin dintr-un entuziasm simplu și curat.”

(„Între solitudine și zbor”, revista *Portal-Măiastra*, sub egida USR, nr. 1 (58)/2019, pag. 24)

Constantin Stancu: „Camelia Ardelean iubeste poezia, muncește cu har și o dedicare specifică unui ceasornicar aplecat peste mecanismele timpului. Ea simte poezia ca pe un dat, apelează la diferitele forme și stiluri, preferând linia clasică solidă, care a străbătut literatura. Fiecare poem are un secret și poeta este deschisă pentru a-l traduce cititorului cu delicatețe și, uneori, cu umor. Este de remarcat răbdarea ei pentru a descoperi poezia din lava evenimentelor zilnice și a celor eterne. Poeta ne transmite ceva din muzica prezentă în orice stare prin rondel, sonet, pantum, schaltinienă, ronset, haiku. Formele fixe îi permit să exprime fericirea, natura în expansiune, trecerea omului pe aleea timpului, miracolul unui anotimp, realitatea unei lumi depărate, chipul omului ca dat, ca har, iubirea... În parodie/pamflet descoperim o poetă deschisă, viaie, care acceptă ludicul

și umorul fin, capabil să atragă buna-credință și naivitatea bine temperată...”

(„M-ai făcut femeie din abis...” – revista *Argeș*, sub egida USR, nr. 11/2019, pag. 21)

Diana Dobrița Bâlea: „Muzicalitatea versurilor din prima parte, căreia nu i se poate reproșa decât faptul că, fiind atât de fluidă și de armonioasă, ar putea să acapareze cititorul în detrimentul unei mai bune concentrări asupra mesajului pe care îl are textul liric, este o dovadă de virtuozitate. Rima, ritmul, măsura impecabile asigură calitatea de „sonetto”, de „cântecel” sau, împreună cu versurile-refren, calitatea de „rondeau”, considerat la finele secolului al XV-lea o formă muzicală pe care francezii acelor timpuri au legat-o și de dans. Camelia Ardelean are însă abilitatea de a nu cădea ea însăși, scriind, în capcana cântecului sau a incantației. Nu neglijează conținutul semantic, ceea ce relevă faptul că stăpânește tehnica acestor două specii de poezie cu formă fixă... O artă poetică scrisă în stilu-i trist-ironic oferă adevărata dimensiune a relației sale cu poezia, o relație chiar mai profundă decât una de rudenie...

De bună seamă, pentru a pătrunde în profunzimile poeziei pe care o scrie Camelia Ardelean trebuie să ținem cont de jocurile sale inteligente, de tâlcurile ascunse în spatele hazului de necaz sau al „tenebrelor”, de rostul adevărat al ironiei/autoironiei sau al secvențelor lirice critice ori defensive, de trimiterile culturale etc. Ni se revelează diverse remozăicări ale elementelor realului conform observațiilor, opțiunilor și aspirațiilor eului individual (poetic) încorporat/înregimentat într-un eu colectiv, pentru că poeta știe ceea ce știa și scriitorul italian Albertino Mussato, și anume că poezia este o știință care vine din ceruri; fiind deci un dar divin,

autoarea hunedoreancă nu pregetă să-l valorizeze în slujba semenilor...

Poeziile scrise în vers liber produc, de asemenea, emoție, uneori mai înaltă, alteori mai complexă, dar cred că asul din mâneca poetei Cameliei Ardelean îl reprezintă totuși poezia cu formă fixă. Aici se vede cel mai bine măiestria sa poetică.”

(“Asul din mâneca poetei Camelia Ardelean” – revista **Banchetul**, sub egida USR, nr. 43-44-45/2019, pag. 208-209)

Maria Toma Damșa: “Poeta Camelia Ardelean, beneficiară a mai multor premii literare, se manifestă din nou cu poeme pline de miez și profund sensibile în volumul **Suflete de ceară**, apărut la Editura Armonii Culturale, din Adjud, județul Vrancea, în 2016. Asupra poemelor planează un benefic lirism, surprinzând: misterul zâmbetului melancolic; convertirea iubirii în dorință, în milă, regret, stingerea acesteia; elanurile pure ale sufletului; setea de cunoaștere, singurătatea, iluziile... Poemele îmbracă haina „dulcelui stil clasic”, folosindu-se de catren, ritm variat, măsură fixă, rimă bogată (împerecheată, încrucișată sau îmbrățișată)...

Resursele lirice ale subiectivității poetei indică o prospețime și o adâncime lăuntrică remarcabile. Camelia Ardelean a devenit lirică “în urma unei afectări organice și totale”, nu în “determinante exterioare”, cum ar spune Emil Cioran.”

(„Afectări organice sau totale”: *Suflete de ceară* – revista **Plumb** – sub egida USR, nr. 143-144 – februarie-martie 2019, pag.16)

Tudor Cicu: „Camelia Ardelean scrie dintr-un labirint al simbolurilor, încercând cu pana sub stele poezia, cu plăcerea de a trăi printre întrebări și bucuria pe

care ți-o poate da diversitatea genurilor poetice ce o modelează... Din nevoia de comunicare cu propriul eu, poate fi percepută ca o poetă care privește lumea prin bagheta magicianului, căutător și el de drumuri ascunse ochiului, pentru care visarea nu este utilizată doar ca monedă de schimb între realitate și irealitate, ca și la alții. Natura cvasipesimistă a poeziei (din cap. IV – *Vers clasic*), cu suflu puternic pentru accentul liric al acesteia, macină ființa poetei capabile de un „optimism” interior ascuns, dar pornit să înfrunte această imagine dezolantă a unei perspective de „anotimpuri în infern”, reinventat în rondeluri, sonete ori ronset.”

(„Perspective ale unor anotimpuri în infern” – revista *Litere*, sub egida USR, nr. 4(229)/2019, pag. 60-61)

Ladislau Daradici: „În general, poemul e de nestăvilit, se rostogolește, se ramifică, sensurile inițiale dispar, derivate în noi semnificații. Uneori e dificil să deslușești sensul întregului, mai degrabă al structurilor, al secvențelor componente. Cert e că poeta izbuteste să-și echivaleze ființa cu poemul. Camelia Ardelean sfârșește prin a deveni poem, îndelung lucrat, lăsând în urma-i istovire și durere. Nu punem în balanță rafinamentul acestei lirici, nici gradul de semnificativ. Poezia, dacă este onestă, e însuși omul. Ființa umană își ritmează devenirea sau declinul în vers, versul devenind inevitabil unitatea de măsură a existenței noastre.”

(„Impas existențial și virtuozitate prozodică” – revista *Discobolul*, sub egida USR, nr. 259/2019)

Eugen Evu: „Camelia Ardelean se limpezește prin scrisul ei melodic, remarcabil, al talentului autentic, și nu manierist. Emoția primează, este „motorul” suav, gingaș, înrourat, înduioșător, al gesticulației lirice... Scrierea, pentru ea, este solilocvială, dar și oferită colocvial, pe

temele care sunt și „dilematice”, dar și precipitat actuale... Stilistic, timbrul este uneori rezonant poeziei clasice, unul de dolorism, ardelenesc, cum frumos îi este și numele... Poeta conștientizează ceea ce enunță în egal reușite poeme, ideatic și armonic...

Camelia... are și nerv moralist autentic, admirabil, are Talent-talant și superbia inocenței nepierdute, garanții sigure ale împlinirii, inclusiv literare.... Cartea este un recital cuceritor al autodefinirii ars-poesis... Timpul va proba valoarea substanțială a acestei poetese. Discursul este implicat al cunoașterii și socraticii auto-cunoașteri...

Rar am văzut, în ultimii ani, un mai fin simț filologic al limbii materne-paterne!... Sunt convins că și cititorii o vor iubi, în fond, arta poeziei este a seducției, și nu a luării în stăpânire. Luminos sau nocturn. Reverențios în reveria-revelația valorii Ei, eu mă bucur să o cunosc!”

(recenzie la volumul *În oglinda sufletului meu*, publicată în *Noua Provincia Corvina* – almanah aniversar 2015)

Maria-Daniela Pănăzan: „Structurată în cinci părți..., fiecare dintre acestea conținând o explicație a formei fixe alese, dar și un scurt istoric, pe înțelesul cititorilor, cartea de față surprinde prin reîntoarcerea la formele clasice ale poeziei... Un volum dens, mustind „la margine de curcubeu”, încercând să aducă inspirarea, cum ar spune Al. Macedonski. Un volum ce dovedește certe calități poetice...”

(„Camelia Ardelean – *La margine de curcubeu*”, revista *Boema*, nr. 138(8)/2020, pag. 38-39)

PRIVESC PASIV TRANȘEELE TĂCERII

*Privesc pasiv tranșeele tăcerii,
Săpate în desișul dintre noi;
Uitasem în petale gustul mierii
Și-n visul meu țigara ta de foi.
Ne racordam simțirile abstracte
La genuri diferite de extaz
Și ne jucam orgoliile-n acte,
Crezând stupid că piesa are haz.
Înaintam prin nopți decolorate,
Pe un culoar vătămător, obscur,
Iar porții mici de culpabilitate
Le socoteam fărâme de azur.
Țâșnesc din mine așchii de iubire,
Zigzagul sorții scurmă în neștire...*

OPAIȚUL SE-APRINDE IAR ÎN MINE

*Opațul se-aprinde iar în mine,
Mă arse bezna-n pivnița-mi de lut,
Îmi crește-n fibre-un dor de absolut,
Ca viilor de ciúberere pline.
Strivită de un chin cvasiacut,
Sub geamățul păcatelor depline,
Trecut-am lesne pe sub caudine,
În raiul meu păgân, contrafăcut.
În gând îmi sângerează poezia –
Caverne să pansez îmi este datul,
Să-mi smulg trăirea din anestezia
Ce-aproape-atinse-n noaptea asta leatul,
Să-nvii golașul ego în mumia
Purtând în pliul clipelor șah matul.*

PE DRUMUL SPRE TARTAR M-ATACĂ MUZE

*Cu patima înfiptă în retină,
O iau pe Geea, grijnic, de-o arîpă;
Un înger calp în mine se-ñfiripă
Și toarta minții vrea să mi-o susțină.*

*Discernem ploi de-oțeturi în echipă,
Nu ne-mbătăm cu iz de tescovină.
Din ornice aștept să îmi parvină
Un boț de rai ce zburdă în tulipă.*

*Îmi crește pulsu-n crengile de humă,
Când orele-mi adorm cu nori pe buze
La cercul zilei vidul se rezumă –*

*Hemera-și toarce ghemele confuze.
Mă țese versu-n el cu fir de brumă;
Pe drumul spre Tartar m-atacă muze...*

SE ÎNCOVOAIE-N MINE PACEA LUNII

*Se încovoiaie-n mine pacea lunii,
Din semeția vremurilor vechi,
Când stelele dansau perechi-perechi
Și-n cuib de gând se-mperecheau lăstunii;*

*Când timpul sta pe tronul său străvechi,
Luându-i în colimator pe unii;
Când în Ardeal vociferau străbunii,
Iar dunărenii frământau ciuréchi*.*

*Însângerată-i clipa în creneluri
Din ziduri vii de carne și cenușă;
În cranii de uitări sucombă țeluri,*

*În degete ni se închide-o ușă.
Nu mai putem vedea, de sub „rimeluri”,
La care vis ne trebuie cătușă.*

***Ciuréchi:** (Reg. plăcintă cu brânză).

E-NGHESUITĂ-N MINE-ATÂTA TOAMNĂ

*E-nghesuită-n mine-atâta toamnă
(Rănită-n jarul frunzelor târzii,
Desprinse din smarald în colonii),
Ce clipa la rugină mi-o condamnă!*

*Când vrei din echinoxuri să revii
Dar te afunzi în falsa Iliamnă
(Știind întunecimea ce înseamnă),
Te-ndrești tacit spre zărilor nevii.*

*Căutător prin seceta-n simțire,
Am poposit, râvnind la curcubeu,
Cu un mănunchi de ploi în răzvrătire*

*Și-o pelerină pe-ofilitul eu,
Cotrobăind prin aștri în neștire,
Să dezvelesc o umbră de arheu...*

□

ELIPTIC, MĂ DESCĂTUȘEZ DIN MINE

*Eliptic, mă descătușez din mine,
Alerg prin vinovatul câmp de maci –
Acolo unde, liber, te îmbraci
Pe plaja minții-n lujeri și stamine.*

*Din colț de anotimp îmi cresc copaci,
Dansând febril cu ramurile pline
De zori pembé cu gust de amandine,
De tine, când m-aprinzi și-n vene-mi taci.*

*În cord mi se înalță cazemate –
Încerc să fug din oaza de plăcere,
La tihna mea cu emisfere plate,*

*Dar stâlpii de dorinți prădesc himere.
Captivă în simțiri alambicate,
Descopăr cum să dau când trupul cere...*

IUBIREA...

*Iubirea e sfârșitul unor timpuri
De aprige sau ludice-ncercări,
E soarele fierbinte-n anotimpuri
Cu ghețuri stinse-n vaste depărtări.*

*Iubirea e un fluture ce moare
În simpla tresărire de cuvânt,
Fiind sublima inimii dogoare,
Pe vreme bună sau pe aspru vânt.*

*Iubirea e o scumpă amuletă,
Purtată-n gând și-n sufletul hoinar,
Iar de-o rănești cu-a vorbei arbaletă,
N-o cumperi nici cu leu, nici cu dinar.*

*Iubirea nu prezintă-alternativă,
E singura ce ne-ar putea salva,
Închisă-ntr-o sălbatică misivă,
Redată-n mângâieri de catifea.*

*Și dacă s-ar abandona pământul
Ori s-ar rescrie azi un ultim vers,
Iubirea ar purta mereu veșmântul
Ce-nvăluie întregul univers.*

SE-NCHIDE OCHIUL MINȚII...

*Se-nchide ochiul minții cu scrâșnete de pleoape,
Destinul smulge așchii din trupuri cu un click,
Ni-i haosul în sânge și iadul mai aproape,
Cu clipe zdrențuite pe drumul-inamic.*

*Deschidem uși în sine, dar le trântim pe dată,
Păcate vechi, senile, le-am șters de pe răboj –
Am vrea o altă casă-nlăuntru, renovată;
Din bezna lui Erebus luăm câte-un cârmoj.*

*Sub clopote de gheață ni-s gândurile cioburi –
Un graur, prin sinapse, aproape că e viu;
În brazi mușcați de geruri stau iernile în globuri
Și-n vămile de lacrimi regretul e plăviu.*

*Mai scapă câte-o slovă zurlie de pe gheme,
Se-nfruptă poezia din doza de urât;
Cu tălpile pe viață, să mori e prea devreme –
În foamea de himere, prin Oz am coborât.*

*Se clatină ființa în matca ei de ceară;
Oceanul de tăciune vuieste înafară...*

IARBA DINTRE STELE

*Pășind încet prin iarba dintre stele,
Împotmoliți pe dulcele tărâm,
În lanțuri ce nu vreau să le sfărâm,
Alunecăm pe ritmuri de kantéle.*

*Cotrobăind sub finul caldarâm,
Prin rădăcini, cu patimă de Iele,
Ne-am priponit și sufletu-n atele –
Ajuns-am libertatea s-o urâm.*

*Când cerul își deschide călimara,
Cernând pe raiul nostru un poem,
Cu vers călit sub vânturi de Sahara,*

*Incendiat de-al dragostei blestem,
Ne înfruptăm mai aprig din avara
Iluzie cu aerul boem.*

RONDELUL PIETRELOR DIN NOI

*Povara pietrelor din noi
Întipărită-i pe retină,
Cu simțăminte-n carantină
Greblăm păcate-n mușuroi.*

*Deschis-am poarta la noroi,
Sperând la izul de rășină;
Povara pietrelor din noi
Întipărită-i pe retină.*

*Purtăm, cu fițe de eroi,
Sub noul vâl, aceeași mină,
Pe-o scenă care se înclină,
Împiedicați ades de ploii.*

Povara pietrelor din noi...

RONDELUL VERILOR DE FOC

*Pe prispa verilor de foc,
Am zăbovit cu nonșalanță –
Indispensabilă vacanță
După plonjonul în amoc.*

*Mi-am pus din raze cozoroc,
Uzând de-a soarelui restanță,
Pe prispa verilor de foc,
Am zăbovit cu nonșalanță.*

*Avut-am lacăt la noroc,
Stăteam cu norii în balanță,
Secătuindu-i de substanță,
Strângeam himere-n poloboc.*

Pe prispa verilor de foc...

SUB FANTASME ÎNFLORITE...

*Sub fantasme înflorite într-un falnic univers,
Am țesut, din nestemate, o atavică Lactee,
Cu apusuri erodate de un astru nou, imers –
Un șirag de lampioane pe-o cromatică alee.*

*Printre ploi înmiresmate, am plantat vechi
rugăciuni,
Le-am hrănit cu aforisme recoltate dintre file;
Între visele-mi de humă-mpovărate de tăciuni,
Ridicat-am o cetate din cerințe infantile.*

*(Când tăcerea ți-e prinosul pentru zei abrutizați,
Nu au cum să-mbobocească iarăși mugurii
speranței,
Nu putem, cu veșnicia, să redevenim confrăți,
Suntem, în continuare, victimele aroganței!)*

*Sub fantasme înflorite, necuprinsul mi-e amic,
Îmi pătrunde, prin tenebre, o felie de lumină,
Ca o áceră, pe aripi, universul îmi ridic,
Degustând, cu lăcomie, porția de-adrenalină...*

MI-AM ÎNFRUNTAT ȘI VIAȚA...

*Mi-am înfruntat și viața uneori –
Pândind-o, dintr-un colț, retrospectiv
(Ca fost prieten – îngerul captiv),
Ratez cărarea dintre meteori.*

*În scorbura tăcerii m-am ascuns,
Aud cântarea unui suflet mut,
Adulmec ploi cu iz de arnăut,
Din primăvara mea de nepătruns.*

*Pe câmpul sorții mi-au crescut ciulini,
Ucid lumina – palid felinar;
În cripta minții nu mai e hotar
Curmând iubirea înglodată-n spini.*

*Sculptez cu dalta noul răsărit,
Prin așchii ascuțite-l întrevăd,
Dar razele de ceară fac prăpăd
Pe soclul cu decorul insolit.*

*Fuiorul clipei toarce solitar,
Îi simt fiorul – vid neconținut,
Din trupu-mi aspru, ciob de selenit,
Își bea ruina ultimul pahar...*

E PRIMA ZI...

*E prima zi când mă simt vie
Și cred că moartea mi-a murit,
Mă întrupez dintr-o stafie
Cu iz de lemn mucegăit.*

*E prima scenă-ntr-un spectacol
Cu deziluzii la pachet,
Când indolentul meu oracol
Mi-a prevestit, scurt, un "blanchet".*

*Flămândă sunt, azi, de iubire,
Avid mi-e sufletul cel gol.
Pribeagă-atinsă de-amăgire,
Plonjez din do în si bemol.*

*Pierdut în noua sa beție,
Respiră lutu-mi ambulat
O libertate-n colivie,
Într-un destin beligerant.*

SUB SCÂNTEIEREA FLORII DE GUTUI

*Sub scânteierea florii de gutui,
Am decupat simțirile de ceară,
Ce mi-au lăsat nervurile să doară,
În desfrunziri cu gustul amărui.*

*Și domolind silabe-n călimară,
Am cutezat, în vise albăstrui,
Să îmi agăț iubirile în cui,
Ca pe-o ebôșă palidă, neclară.*

*Când degustăm himerele în doi,
Precum o pâine coaptă-ncet pe vatră,
Sau înotăm prin lanuri de trifoi,*

*Sărind pe nenoroc, din piatră-n piatră,
Ne aruncăm în patimă mai goi
Decât un strop de ploaie în polatră¹ ...*

---

¹ **polatră** (reg.): streașină (aici).

SE TÂNGUIE NATURA...

*Se tânguie natura cu glasu-i enigmatic
Și deapănă, confuză, apusuri primitive,
În filele-i de gheață – atavice misive;
Își toarce anotimpul fuiorul său, apatic,
Pe buza înserării cu zâmbetul extatic.*

*Semeață e crăiasa cu rochia-i de gală,
Ornată cu dantele și bumbi din promoroacă,
Când poartă, delicată, condurii pe toloacă,
Cuprinsă fără veste de-o sfântă amorțeală,
Sub fulgii ce se-așază în pletele-i, beteală.*

*Ubicua silfidă tronează grațioasă,
Țărâna e palatul ce-i străjuie veșmântul,
Ambiguu, foșnește în sfera sa doar vântul;
Sub vălurile-i fine purcede cuvioasă,
La geamurile nopții, perdele noi să coasă.*

*Pătrunsă de-umezeala din albul cel feeric,
Stă sigla-nsingurării pe vastele domenii,
Tractează veșnicia, în coarnele lor, renii;
Pe chipul său de ceară, un astru ahasveric
Gravează cu migală fărâme de-ntunerice...*

CÂND INIMA-I O COALĂ DE HÂRTIE

*Când inima-i o coală de hârtie,
Așterni pe ea mătase ori dureri,
Te rogi, măcar în vis să nu disperi –
Frământați sub pleoape umbra-i sidefie.*

*Transcrii subtil memorii pe aortă,
Pulsează vina unui boț de lut –
Păcatul cu profilu-i balamut
(Azi până și surâsul se importă.).*

*La țärm de ploii se odihnește norul,
În sânge roade strașnic un fiord,
Cu atriul destinului spre nord,
Își schimbă diminețile decorul.*

*Când inima-i o coală fără slove,
Devine primăvara de prisos,
Cuvintele cu tentă de-abanos
Refuză categoric să se-aprobe...*

M-AM SĂTURAT SĂ-NCALEC PE HIMERE

*M-am săturat să-ncalec pe himere,
Cernând, prin aștri, noaptea peste gropi,
Și strepezită de avizii stropi,
Din neputință să îmi fac avere.*

*Când savurez legende cu ciclopi
Sau Eve prinse-n raiuri efemere,
La porțile simțirii austere,
Observ cum poți în visuri să te-ngropi.*

*Mai sper s-acced iubirea fără cheie
Din inimi-sloi, pe vastul galantar
Al clipelor ce m-au zidit femeie –*

*Un suflet ne-ncadrat în vreun tipar,
Cu zboruri risipite printre zmeie,
Ratând al fericirii seminar.*

PORT CRIVĂȚUL PE UMERI...

*Port crivățul pe umeri cu mimică de Crist,
Mi-e rugul prea fierbinte, golgota mi-e hidoasă,
Gonită prin ruine, la ropote asist,
Cu luna de sub gene cuprinsă de angoasă.*

*Prin site ancestrale mai scapără-un amurg,
Cu degete de smoală îmi sperie lumina,
Din stropi de orizonturi, cuvinte mi se scurg,
Cum pinul de pe creste își deapănă rășina.*

*Adastă, sub ispite, nămeții de tăceri,
Silabele-s obuze pătrunse de tenebre
(Ostatic în poeme, la glorie mai sperii,
Pășind, cu-nchipuirea, pe-un cer cu false zebre.).*

*Port crivățul pe umeri, o haină mult prea largă,
Cu frigul drept cămașă, înaintez spre stele,
Transport domol Olimpul și rugile-mi pe targă,
Am unică podoabă doar visurile mele...*

E PEA DEVREME...

*E prea devreme, astăzi, să te strig,
Biet călător prin sufletu-mi apatic,
Ți-e mersul obosit, ne-ndemânatic,
Prin universul unde-i tot mai frig.*

*E prea curând, din gânduri, să te chem,
Căci puerila, blânda-mi insistență,
Nu m-a convins dacă a ta absență
E binecuvântare sau blestem.*

*E prea târziu, acum, să mă dezleg
De nopți târzii, când te aveam sub tâmple,
Pășind timid prin visurile-mi simple,
Croite de un solitar strateg.*

*Cândva credeam că ai aprecia
Dacă ți-aș spune că-ntre cer și soare,
Surâsul tău, sublima închisoare,
E singurul temei de-a mai spera.*

*Străină sunt chiar și de chipul meu,
Mă cern tăcut prin resturi de-ntuneric,
Privesc la umbra ta dansând eteric -
Un astru cu apus instantaneu...*

ATUNCI CÂND PE BOLTĂ-UN LUCEAFĂR...

(Marelui nostru poet național, Mihai Eminescu)

*Atunci când pe boltă-un luceafăr se stinge,
Prin urme de stele, ubicuul astru
Își reazemă umbra de veșnic sihastru,
Sfidând orizontul. Tăcerea îl ninge...*

*Ca rege-al himerei și rob al iubirii,
Revarsă în cosmos simțirile-i nude;
Când versu-i vibrează – și jertfă, și jude,
Se nasc diamante în sfera gândirii.*

*Pe inimi de ceară depus-a scânteie,
În suflete fade privind melancolic;
Captiv risipit pe un cer diabolic,
Ascuns-a în slove a patimii cheie.*

*(De vrei nemurire, ți-e soarta despotul –
O lege infamă și aspră-a naturii;
Să cauți amorul la granița urii
Desfide nimicul, dar poate fi totul!)*

*E somnul veciei cumplită pedeapsă,
De gene se-anină constant amintirea,
Mai vie lumină nu vezi nicăirea:
Și-acum Eminescu-i săpat în sinapsă!*

NU AM CUVINTE...

*Nu am cuvinte, astăzi, să descriu
În amănunt, ce simte un mort-viu,
Câte zăpezi în suflet i s-au strâns
Ori avalanșe de tăceri și plâns,*

*Câte arome de necunoscut,
Pe geana sorții i s-au așternut,
Ce reverii la Iad l-au condamnat
Și-n întuneric l-au abandonat,*

*Cum s-a dezis de-un conținut abstract,
Când cu destinul a semnat contract
Și, pendulând cu rânjet de bufon,
S-a rătăcit, stupid, în abandon,*

*Iar într-o viață, jalnic i s-au scurs
Vetuste clipe, demne de recurs,
Febrile ore-n remușcări târzii,
Aleatoriile bucurii,*

*Cum l-a scăldat un vânt elegiac
Cu izul sumbru ori demoniac.
Nu am cuvinte, astăzi, să-i descriu
Dezamăgirea-n versuri, dar subscriu...*

ÎMI ȚIN ÎN PALME VERSURILE...

*Îmi țin în palme versurile nude –
Sărman Ovidiu exilat în ploi,
Prea temător ca zborul să-și mai ude,
Trecând marea pietrelor în doi.*

*Îmi țin în palme inima, o frunză
Desprinsă din copacul care sunt,
Pictez pe ea nervuri, ca pe o pânză –
Simțiri adânci cu freamătul cărunț.*

*Îmi țin în palme lacrima de ceară
Și mângâi tandru trupul său venust;
Am învățat ninsori pe dinafară
Și-am presupus că raiul are gust.*

*Culegător de stele-adun în glastră
Firimituri din Pasărea Măiastră...*

AZI NU...

*Azi nu mai sorb din veșteda fântână
Cu umbre vii și existențe mate,
Ci sap în mine după nestemate,
Plivesc de scame soarta cea păgână.*

*Azi nu mai stau pe margine de gânduri,
Sub felinare mute de-așteptare,
Ci, hăcuind himerele avare,
Reasamblez lumina pe sub scânduri.*

*Azi nu mai storc regrete din crevase,
Nici versuri noi din slove însetate,
M-adap cu ploi chiar și-n pustietate,
Extrag din ceruri două linguri rase.*

*Nu mai tratez rugina de pe vreme
Cu elixir din lacrimi însurite
Și, conservând surâsuri ilicite,
Aștept eternitatea să mă cheme...*

ALBATROȘI

*Din mine zboară pașnici albatroși,
Cu aripi împletite-n cer a rugă,
Sub norii cochetând, aventuroși,
Se-ascund de-a șovăielii buturugă.*

*Atât de puri pe-albastrul infinit,
Li-i zborul frânt de faldurile sorții.
Pe crengi îndepărtate de zenit,
Culcușul lor sfidează umbra morții.*

*Au visul întinat de amintiri –
Prea cenușiu sau... mult prea întuneric,
Așteaptă lângă plajă, la „sosiri”,
Rebelul val, plonjând în el feeric.*

*În ciocul ațintit spre asfințit
Aduc în grabă câte o felie
Din luna gri, cu chipul obosit,
Să-i facă nopții-adâncă temelie.*

*Prin țipete pătrunse de amurg,
Se conturează-o nouă dimineață.
Tremurător, secundele se scurg
Din albatroșii mei sculptați în ceață...*

LA CE SUNT BUNI POETII PE-ASTĂ LUME?

*La ce sunt buni poeții pe-astă lume?
Croiți din aluat neînțeleș,
Sunt surghiuniți de-același crud eres –
Corsari febrili ai mărilor în spume.*

*Atrași de măreția unui erg
De vise vătămate-n escapade,
Cu soarta tremurând în acolade,
Spre gloria himerei încă merg.*

*Sub giulgiul de speranțe răposate,
Aceeși încercați claustrofobi,
Cu suflet nud și patimile-n rate,*

*Atinse de blestemul unor snobi
(Priviri de mucava și inimi plate),
Rămas-au, printre slove, pașnici robi...*

ASCULT CUM ÎNFLOREȘTE UN CAIS

*Ascult cum înflorește un cais:
Se pierde-n matinala simfonie
Din ploaia de speranțe, limonie,
Pe crengile cu ifose de „miss”.*

*Sub scoarță bate inima de foc
A florilor – mătase vinovată;
Petalele cu tentă de agată
Își caută fărâma de noroc.*

*Calin, cu răsăritul arzător,
Corole delicate se cunună,
Plătesc naturii tainică arvună,
De primăvară când le este dor.*

*Arome se despoaie benevol,
Sub astrul cu reflexii de oglindă,
La poarta universului colindă –
E vremea incitantului survol!*

*Ascult cum înflorește un cais
Și seva-i resemnată cum palpită –
Prizonier în soarta decrepită,
La granița fatidicului vis...*

PRIN STELE CU GONDOLA...

*Prin stele cu gondola tomnatici călători,
Așternem la răscruce visări mirobolante,
Trudindu-ne la vâslă, culegem dintre sori,
Adesea, printre pietre, candido diamante.*

*Le cernem de nisipuri, cărând aluviuni,
Extensia luminii zidește curcubeie,
Iluzii prohibite, spălate de furtuni,
Se-avântă către ceruri, plutind ca niște zmeie.*

*Pe creste de-ntuneric purces-am osteniți,
Dar licărul speranței ne crește-adrenalina,
Cu soarele pe tâmpo – urmașii de samniți,
Săpând în răsărituri, percepem cornalina.*

*Prin stele cu gondola, apaticii fugari,
De umbre și de scâncet ni-e plină odiseea,
Cu soarta în atele, vremelnicii hoinari,
Accedem nemurirea, râvnind Casiopeea...*

OSTATICĂ-NTRE VID ȘI CARUL MARE

*Ostatică-ntre vid și Carul Mare,
Cu tolba de iubiri la purtător,
Pornesc tacit, în pas de defilare,
Țintind în min(t)e ultimul cocor.*

*E-albastră calea, ca-nspre veșnicie,
De-atâta tihnă, iarba a-nlemnit,
Doar frunza cade aspră, arămie,
Și în nervuri c-un geamăt ascuțit.*

*Captiv pe malul alb cuprins de soare,
Scrutează bietul vastul orizont;
Săgeata de fioruri încă-l doare,
Din inimioară i-a rămas un bont.*

*În crisalida stoarsă de tăcere,
Din amăgire și-a făcut avere...*

CAPTIV ÎN NOAPTEA DE BAZALT

*Captiv în noaptea de bazalt,
Prin îndoielile sticloase,
Mă-ndrept spre malul celălalt,
Cu frigul adormit în oase.*

*Tăcerea plânge-n urma mea,
O tobă-mi bate-ncet în tâmples;
Mai am un rest de acadea
Din visul dornic să se-ntâmples.*

*Pândesc la colțuri crocodili,
Voind o vâslă să înșface;
Apucă-n colții lor, agili,
Plăceri înfipte-n vârful de ace.*

*Când Styxu-și trâmbiță chemarea,
Se zbate-n irisuri mirarea...*

ÎN MINE-ALEARGĂ ZILNIC UN GHEPARD

*În mine-aleargă zilnic un ghepard,
Ce-și sfâșie fără de milă prada;
Când visul și abisu-n vene-mi ard,
Mă ține-n viață numai escapada.*

*Pe țarm de slove nu mă tem de foc,
Din bucla minții-mi fulgeră cuvinte;
Cândva făcut-am haltă în amoc –
Mă bălăceam în izuri de morminte.*

*Un biet vâslaș cotind spre Aherón,
Cu osul clipei săgetat de frică,
Eram strivit de propriul meu cocon,
Simțeam în rană cerul cum abdică.*

*Prin nori de cioburi, aventura mea
În grote stranii se împotmolea...*

ÎN PARCUL TRIST...

*În parcul trist se deapăn-o poveste
De fiecare mierlă de pe gard
Și-un leagăn vechi se-mpiedică-n proteste,
Când vântul se agață de stindard.*

*Un fulg stingher statuii-i dă binețe,
Pe soclul rece timpu-a-ncremenit;
Aștept tacit ca liniștea să-nghețe,
Să-i spun, din nou, tăcerii bun-venit.*

*Mă plimb pe-alei cu frigul în spinare,
Ca un proscris cu salba-i de dureri,
Sub felinar un bob de cer transparent;
La înfrunzire teamă ți-e să speri.*

*Pe Eminescu picură lumină;
În lumea păcii, slova-i cristalină...*

EU AM SĂ PLEC...

*Eu am să plec, iubite, e ultimul răvaș
Ce-l prind de geana zilei, cu lacrima la pândă,
În tine se răscoală (ch)iar propriul tău ocaș,
În mine se frământă o aripă plăpândă.*

*Am încercat să-nlătur catranul din cuvânt,
Pe coala albă-a clipei să încrustez tăcerea,
Dar liniștea nu face cu iadul legământ,
Cum versul nu-nflorește-n poet de nicăierea.*

*Eu am să plec, moira e crudă uneori,
Se zbate în pupile un dor de fericire;
Te prăbușești în tine, crezând că o să zbori,
Prăpastia din cuget e semn de nimicire.*

*În depărtări m-așteaptă o nouă agonie,
Mă rog ca Andromeda din mine să învie...*

ÎN GÂNDUL MEU...

*În gândul meu se stinge-o crizantemă,
Sub talpa obosită-a unui nor
(Sfidează timpul orice teoremă,
Când noua clipă ți-e inchizitor).*

*Se-nvârt în mine umbre deopotrivă –
Păduri de sălcii frânte-ntr-un suspin;
Am căutat nadirul în arhivă,
Dar am găsit doar șanțuri cu venin.*

*Mi s-au deschis abisuri vechi la glezne,
Mai încropesc din cioburi un catren,
Alunecatu-n hăuri pare lesne
(Îmi bate-n cord „Nocturna” lui Chopin).*

*Cu tropot lung de fiară dezmořită,
Îmi dă, subit, oglinda o copită...*

RĂBUFNESC SCÂNTEI DIN OMENIRE

*(Răbufnesc scânteii din omenire –
Suveniruri de la Prometeu;
Se încinge apriga ei fire,
În tranșee-adânci săpate-n eu.)*

*Se topesc și măștile-n surdină,
Ne sufocă zgura de pe lut;
Abonați la doza de chinină,
Mai sperăm o rundă de barbut.*

*Crupierii-și numără câștigul,
Culegând norocul din nimic,
Iar năluca sorții rupe digul
De la iazul nostru tot mai mic.*

*Prin livezi de stele căzătoare,
Căutăm ieșirea din vârtoare...*

ÎN TRUPUL MEU BOLNAV DE LIPSA TA

*În trupul meu bolnav de lipsa ta
Se-aprinde-o lampă tristă de veghere,
Își scutură candoarea o lalea,
Sub ploaia ce desparte emisfere.*

*Iubirea frântă, scoasă la mezat,
Învăluită-n ceață purpurie,
N-a fost un curcubeu, ci surogat,
Un tremur suferind de-anorexie.*

*În cuibul nostru – dom imaginar,
Eram prințesa nopților de-argilă,
Tu – Făt-Frumos cu aripi de Icar;
Ne-am rătăcit busolele-n gherilă.*

*Pe drumul aspru plin de cicatrici,
Mai luminează doar un licurici...*

PĂSTRĂM IDEI...

(dedicată tuturor poezilor)

*Păstrăm idei în stive, sub teama de rebuturi,
Cutia craniană se scutură de praf,
Cu paloșe din slove, adesea fără scuturi,
Dăm timpului din urmă un mic autograf.*

*Simțirea ne zvâcnește, aleargă ca o ciută,
Un suflet apostatic se vinde uneori;
Vizând eternitatea, menirea revolută,
Planăm ades alături de vulturi sau de ciori.*

*Clădim, din slăbiciune și lacrimi, stăvilare,
În piepturi ni se zbate o inimă de rac,
La rendez-vous cu muza, per pedes ori călare,
Pornim, cuprinși de patimi, un nou contraatac.*

*În zbor cameleonic, cu cerul sub axilă,
Țâșnește poezia, dansând pe nori, nubilă...*

BAKI YMERI

CÂNTEC POPULAR

*Prin Rai alergând,
Coborând,
Pe așternutul de vânt,
Sânii tăi tremurau.
Undele lor mă loveau,
Mă trânteau la pământ.*

PASTEL

*Scoica sânilor tăi
Era sfântă ca luna,
Culoarea lor albă
Era precum spuma
La marginea mării.*

MIERE

*De ce mă vrei?
M-ai întreat.
Pe buzele tale
Erau polen și nectar.
Nevăzute albine
Îți desenau pe buze o inimă.
De ce mă vrei?
M-ai întreat.
Nevăzute albine
Se trudeau să poarte prin aer
Tremurul inimii tale.*

BLESTEM CU MIRESME

*Numai zeițele se pot lăuda
Cu același cutremur
Al sânilor
Atunci când pășesc!
O, ce vârtej
De dorințe și magice arte
Ale descopierii
Diafanului veșmânt de mătase
Ce cade la picioarele tale!
Niciun blestem
Nu-i mai puternic
Decât al miresmei
Cu care mă-nfășoară
Golul tău trup!*

PERLA POETULUI

*Ești ca boarea cea ușoară
Ca o poftă legănată
La un piept de domnișoară.
Ești, oricând, ca niciodată.
Niciodată nu știi când
Ești ca pasărea furată
De văzduhuri pe pământ.
Ești aripa care-n ceruri
Lasă-n urma ei un rând
Din poemul care zboară.*

EROTICĂ

*Cum să te laud, Femeie,
Când te alinți pe divan
Te răsucești ca o cheie
Și te-apleci ca un lan
Și te-arunci în oglindă
Și te-neci tot mai goală
Și nu-i nimeni să-ți prindă
În agrafa din poală
Părul tău greu ca o beznă
Tremurând lângă gleznă.*

SĂRUTUL

*Spune-mi, armâno,
Maică-ta cu ce te-a alăptat,
În ce odăi te-a încuiat,
De miroși atât de frumos
A trup legănat
Și a pustii mângâieri?
De unde furi oare pofta
Pe care ți-o simt
Pe sânul amar sărutat
De norul descopciat
La cămașa lui de bumbac?
Buzele tale sunt fragi?
Vai, armâno,
La amiază când a fulgerat,
De la fulger s-au înmiresmat.*

SUFLETUL VERII

*Hai să privim în amurg
Disperarea
Și marea-n ruină,
Pădurea care și-a apus
Cununa de crengi.
De câte ori ne-mpăcăm,
Suntem mai aproape de Dumnezeu.
Hai, vino în sufletul verii!
Vom fi
Precum doi inși
Aplecați tare departe
Și adormiți...*

FLOAREA RUȘINII

*De la mine la tine,
Sunt doi pași de rușine.
De la tine la mine
Nu mai e nici rușine,
Nu mai e nici cărare,
Nu mai este nici vale,
Nici deal,
Doar așternut ireal.*

SĂRUT

*Prima oară, prima oară
Erai pui de căprioară,
Miroseai a domnișoară.
Mai încolo, către seară,
Erai zână,
Când la margine de lună
Un cercel se furișă
Cu un zâmbet în fântână.*

VECHI CÂNTEC DE DRAGOSTE

*Dunărea e foarte tulbure și rece,
Tu ești foarte frumoasă și caldă.
Dacă printre mâinile mele ai trece,
Cămașa mi-ar prinde să ardă.
Dunărea bice de gheață îndură.
Tu ești arșița în floare -
Doar ochiul meu e măsură
Bobocului coapselor tale.
Dunărea tot vine și trece.
Ca smirna tu arzi cu miresme -
Cămașa mea rămâne mai rece;
O piatră m-aține de glezne.*

CÂNTEC NAIV

*Când pe trupu-ți
Setos ca o plajă
Arsă de secetă
Se pune miza cea mare
Anii, casa și averile toate
Cum să mai pot ajunge la tine
Gingășie care în sânu-ți ascunzi
Fructe divine?*

POEM PUFOS

*Revoluția se face
În numele unui ideal pufos
Într-o legalitate pufoasă.
Lupta miroase a moarte pufoasă
Și iubitei mele i se înmoaie picioarele
După o bătălie pufoasă.
Fericirea devine o realitate pufoasă
În așternutul pufos.
Până aici e totul simplu
Ca într-un roman.
Fericirea începe
Când se deschide Poarta Raiului
Pentru un vulcan setos
Ca o surpriză pufoasă
Și foarte pofticioasă.*

VECINI LUMINII

*Vino, iubito,
Să devenim vecinii luminii!
Tu nici nu știi
Că în fața ta
Există biblioteci neguroase!
Vino, am șoptit.
Deschide aceste antice cărți
Și lasă-mă
Să-ți mângâi trufia!*

NEMURIRE

*Aș vrea să știu c-ai să taci
Și n-ai să dezvălui cum te prefaci
Într-o ciută prin crâng de cuvinte
Lunecând printre poftete sfinte.
Du-mă, de poți, prin livezi
Pe care în ochii mei tu le vezi
Și-acolo pe-o pală de fân
Eu voi fi un tânăr bătrân!*

MONOLOGUL UNUI VIS

*Potolește setea
Pe Valea Luminii
Râzi
Ca să te mângâie îngerii!
Du-te sus,
Trage perdelele
Și stinge lumina!
Nu vezi că eu sunt
Lumina ta?
Așteaptă-mă!*

MURMUR

*Cu sufletul pe buze
Trebuie să fie ființa
Sau buzele să caute
Sufletu-acela
Care fuge de ele
Ori sufletul să afle
Buzele-acelea
Care să spună:
Stai liniștit,
Noi murmurăm pentru tine!*

SECUNDĂ

*Trupul tău
Miroase a crâng de salcâmi
Brusc înflorit.
Pe buzele tale
Domnul pune,
La fiuce adiere,
Fragi de munte.
Tu treci și eu simt
Cum cerul se prăbușește
Peste-amândoi.*

CÂNTEC UITAT

*Dacă femeia nu e frumoasă,
Ea mai că vrea
Și mai că îi pasă
Să fie un pic mai frumoasă.
Dacă femeia este frumoasă,
Ea mai nu vrea
Și mai se lasă
Să fie și mai frumoasă.*

CÂNTEC DE DRAGOSTE

*Zilnic mă uit cum mă uiți.
Zilnic te caut ca să mă cauți.
Uneori înțeleg:
Tăcerea tace.
Vino mâine spre seară,
Te aștept de cu zori!*

DIALOG

*El:
Ce ai vrea mai întâi:
Să mâncăm
Sau să ne iubim?
Ea:
Cum vrei tu,
Iar apoi vom mânca!*

PREGĂTIRI PENTRU UN DISCURS

*Ce vrei să fac mai întâi?
Să scriu despre tine
Sau să-mi pregătesc
Cu vinovăție discursul
Despre importanța
Așternutului meu
Prin care
Mi-am îmbogățit
Tezaurul limbii?*

MEDITAȚIE

*Cine oare a zis
Că rugăciunea nu-i
Sfântă cântare a Logosului,
Liniște a amurgului
Și a clarității mentale?
Cine oare a zis
Că trecutul este un cadavru,
Prezentul o mare minciună
Iar viitorul o-nchipuire?
Cine oare a zis
Că timpul nu există
Și că el totuși
Ne va înghiți?
Cine oare a zis
Că forma e goală
Și golul e forma
Iar cel mai bun viitor
E prezentul?
Alături de Floarea însângerată
Eu cresc arzând.*

GÂNDURI

*Vrăjit pare totul
În turnul acesta:
Odăi fermecate,
Cuvinte fermecate,
Fermecătoare fete
Pe care încă nu
Le cunosc.
Cred că ele sunt
Ca și florile vrăjite,
Mușcate de iubire
Și gustul nerăbdării
De a se alinta.
Totul pare vrăjit*

*În turnul acesta:
Până și havuzul din curte
Șușotește
În versuri de dragoste.
Vrăjit pare totul
În turnul acesta:
Până și eu, care
Nu știam prea bine
De unde
Poate să-nceapă dezastrul,
Mă lăcomesc să rămân.*

GUSTUL PRIVIRII

*Crezi că a avea suflet
Înseamnă a avea durere
Iar a avea durere
Înseamnă a avea gust.
Rari sunt oamenii
Care simt
Aroma privirii.*

AGRAFA

*Fluviile sângelui nostru
Flutură-n zori
Din munții somnului pleacă
Grăbind înspre deltele
Străzilor...
Străzile
Își deschid înstelatele guri
Pentru a înghiți
Viețile noastre
În vreme ce agrafa părului tău
Rămâne ca decorație uitată
Pe pernă.*

DIALOG NAIV

*Câți ani ai, porumbițo?
Un stol, un stol, un stol.
Mi-e frică să-ți spun.
De când gângurești,
De când gângurești, porumbițo?
De când îngerul a țipat rușinat!*

MICUL PARIS

*Un trifoi cu patru foi
Și-o trăsură cu trei cai,
Cârciuma, și-n ea doar noi
Călărind din Iad spre Rai.
Mic Paris
De noi ucis
Fără verde-de-Paris.*

BUZE ÎNFLORITE

*Floare tăcută erai -
Florile mor dacă tac!
Lujerul tău de multă vreme știa
Cum buzele mele repetau sărutările:
Până și ele amețeau
Când înfloreai.
Floare tăcută erai -
Simțeam lipsa ta
Chiar și atunci când dragostea ta
Din nou se-închidea în boboc
Și venea clipa aceea
De care ne temeam amândoi.*

ALERGÂND DUPĂ FRUMUSEȚE

*Îți place poezia?
M-ai întrebat.
Vai, ce răspuns
Defilează pe malul cel stâng
Al râului tău prefăcut!
Cum să nu-mi placă mirosul amar
Al acestui amoral trandafir?!*

SÂNII

*Mi-e rușine un pic
Să mă uit la cuvintele
Care vorbesc despre ei.
Le înțeleg acel farmec
Care mă obligă să tac.
Dar vine iar toamna
Și mi-e rușine
Să mă uit la cuvintele
Care vorbesc despre noi.
Dar nu le mai înțeleg
Acel farmec
Care mă obligă să tac.*

VERSURI DE DRAGOSTE

*Vara eu scriu numai versuri de dragoste
Pe care le public
Cu litere enorme, de aur,
Pe papyrusul trupului tău.
Vara, când laptele grâului fierbe,
Eu scriu numai versuri de dragoste
Și amurgul nu mai are amurg.
Doamne, vara fulgerul are
Aripă de înger -
Cu fulgerul scriu
Aceste poeme.
Aripa de înger mi le fură,
Ducându-le imediat la tipar.*

FLOARE

*Din cap și până-n picioare
Ea este o floare
Care ca focu-nflorește.
Buzele ei rumenite de vânt
Sădesc în aer miresme,
Care stârnesc furtuna în soare,
Ea mă învață cum se greșește
Trăind zi de zi pe pământ.*

REFERINȚE CRITICE

Născut pe meleagurile aromâno-albaneze din Macedonia, Baki Ymeri este un mesager inspirat al poeziei în ambele direcții: din Albania spre România și din România spre Albania. Prin tălmăcirile sale laborioase, el a reușit să cucerească simpatia și prețuirea, atât a cititorilor din Kosova, Albania și Macedonia, cât și cea a confracților săi din partea stângă și din partea dreaptă a Prutului. Bucuria lui B. Y. de a crea în cele trei limbi materne: română, albaneză și limba poeziei, este bucuria unui cercetător pasionat în domeniul relațiilor spirituale româno-albaneze, privite și cercetate cu temeinicie și respect, până la Eminescu și de la El încoace. Poezia lui Baki Ymeri are menirea sfântă de a ține nestinsă flacăra cea vie a unui destin comun, străvechi și zbuciumat, al celor două popoare, care izbucnește strălucind, din mușuroaiele stelelor. (Marin Sorescu)

Inspirat de ființa zânelor noastre frumoase ca un răsărit de soare, Baki Ymeri este poetul fabulos și cutremurător care crede în steaua iubirii. Cultural, confesional, etnic și patriotic, el aparține atât românilor, cât și albanezilor. Adică: este cel de o ființă cu suferința și căldura noastră. Prin lucrarea sa culturală, Baki Ymeri arată un punct luminos, comun și tandru. El aparține nu numai limbilor română și albaneză, ci și limbilor germană, franceză, bulgară, macedoneană, slovenă, sârbocroată, aromână, italiană, până la zece, ca un Cantemir întors prin Istoria hieroglifă spre poem, ca un cântec care caută o Europă mașteră. Ce bine că poetul nu ocolește izvoarele! Cum de s-a oprit tocmai aici, unde, alături de noi, și el a devenit

poet? O fi oare o răscruce? O fi oare o mirare? O fi oare ceva dat care ne alege? Baki Ymeri este poetul care stârnește ninsoarea în limba română. El reface un drum întreg, numai ca să dea o definiție versului său în albaneză, care albește mirarea limbii române. (Victor Marin Basarab).

Născut pe meleagurile albano-aromâne din Macedonia și copleșit de nostalgia originilor, Baki Ymeri a venit ca un pelerin în România, patria mamei sale. Excelent traducător al literaturii române în limba sa paternă, ca unul care cunoaște zece limbi, desfășoară o intensă și lăudabilă activitate culturală în a doua lui patrie. Dar, el nu este numai un simplu traducător, ci este, înainte de toate, un veritabil poet. Mărturie stau volumele de versuri în ediție bilingvă (româno-albaneză), în care poetul și cercetătorul științific dovedește, printr-o sumedenie de cuvinte comune, străvechi, înrudirea neîndoielnică a celor două limbi și popoare. Prin aceste inspirații, el a aprins un curcubeu strălucitor, arcuit simbolic între Marea Adriatică și Marea Neagră, între Râul Băiasa și Dunăre, între Munții Pindului și Carpați, locuiți pe vremuri, în exclusivitate, de numeroasele triburi traco-ilire autohtone. De origine albano-română-aromână, poetul Ymeri este o sinteză admirabilă și un autentic vates: poet și profet totodată. Cu candori de înger și vâlvori de heruvim. Liric duios și caustic, mângâie și arde, cântă și șfichiuiie, șoptește dulce și tună năprasnic, în cuvinte simple, nerimate, dar pline de sevă lirică, vie și clocotitoare. Setos de frumusețe, iubește florile, pomii, animalele, eternul feminin. Poezia, neamul, visul, sublimul. Poet modern, ca structură spirituală și formă literară, versul lui irupe din adâncuri

Flacăra cuvintelor ***** Flaka e fjalëve

ancestrale, simplu și natural, ca un izvor irepresibil, încărcat de frumusețe aspră și primitivă, incantatorie. Terestru și sideral, umblă vrăjit printre oameni, nu totdeauna înțeles, nu rareori rănit. Suflul lui urcă mereu în zboruri înalte spre sfere ideale ori coboară obsedat în adâncuri infernale, după neuitata lui Euridice. De aceea, suflul lui nu are și nu va avea niciodată astâmpăr. S-a născut sub semnul tutelar al misterioaselor zeități traco-ilire: Zamolxis, Dionysus și Orfeu. Ce putea ieși decât un fascinant rapsod, beat de frumuseți eterne? (Ionel Zeana)

Apreciat traducător de poezie românească și doctorand al Universității din București, poetul Baki Ymeri reprezintă fenomenul mai rar al unui bilingvism născut nu doar din ușurința de a poetiza atât în română cât și în albaneză, ci mai ales - credem noi - din conștiința unui destin comun, a unei "Balcanii" originare, situate dicolo de toate diferențierile etnice sau istorice. Pentru Baki Ymeri poemul va fi astfel întotdeauna expresia unei încordări, a unei neliniști care îl plasează sub semnul "dramei sacre" a poeziei dintotdeauna și de pretutindeni (...). Dacă prin asemenea trăiri marcat duale, poetul Kaltrinei reface în stil personal câteva din experiențele fundamentale ale modernismului, timbrul său original trebuie căutat însă în capacitatea de a trece, aproape pe nesimțite, de la drama metafizică la cea a impactului cu istoria, care dobândește aici culoarea, lipsită de orice propensiune spre pitoresc, a balcanismului. Un balcanism cu accente evident tragice, generate de un acut sentiment al fatalității istorice, al cărei "mare mecanism" e demontat de Baki Ymeri, cu mijloacele unui poet autentic. (Octavian Soviany).

Poet de excepție al iubirii și patriot desăvârșit, Baki Ymeri aduce un univers aparte în lumea poeziei românești. Citind cu dragoste și înțelegere poemele domniei sale, veți înțelege că ele sunt născute din suferință, disperare, iubire și credință. Autorul acestor versuri, suflet nobil și înțelept, scrie poezia cea mai sfântă și dragă vieții: cea venită de la Dumnezeu, și care aduce cu ea lumina adevărului. Prin sensibilitatea sa poetică, Baki Ymeri știe să ne pună sufletele în mireasma de busuioc și de fragi, ca în Raiul fericirii nepământene. Versurile domniei sale au gustul de miere al spiritualității alban-române. În lirica sa de dragoste, Baki Ymeri este fantastic, și tocmai prin aceasta, fascinant. Dar nu numai atât. În poezia acestui suferitor de frumos, veți descoperi acel eros divin al limbii, care depășește dragostea pământească și este propriu numai adevăraților poeți. (Emilia Dabu)

Baki Ymeri este extraordinar de comunicativ, de parcă ne-am ști de când e lumea. El este legat prin fire tainice de noi, de acest inconfundabil spațiu transilvan. În urmă cu 60 de ani, mama poetului, doamna Aurelia Graur, se lega pe viață de Aivaz Voka, cel ce sub imperiul miraculos al dragostei, ar fi fost în stare, după cum se și mărturisește într-o scrisoare, s-o caute pretutindeni, chiar dacă ar fi trebuit să meargă și în... America! Aurelia Graur l-a urmat pe tatăl viitorului poet alban-român din dragoste. L-a urmat la bine și la greu, la necaz și la bucurii. (Nicolae Băciuț)

Spirit European prin excelență, format ca și înaintemergătorul său Eminescu, la Universitatea din

Flacăra cuvintelor ***** Flaka e fjalëve

Viena, dar și peregrin privilegiat în spațiul traco-iliric cu firi de Zamolxis, vitalități de Dionysos și tăceri de Orfeu – Baki Ymeri e un cetățean special al unei lumi imaginare și posibile, pe care înțelege s-o întemeieze printr-un elan kantian cu rigori hotărnicite și mirări antologice, înflorind limba română și Poesis-ul, surori gemene ale Visătoriei. (George Gibescu)

BIOBIBLIOGRAFIE

Poet, eseist, publicist, traducător. Baki Ymeri este fiul Aureliei Graur din com. Band (Tg. Mureș) și al unui filogerman pe nume Aivaz Voka. S-a născut (01.08.1949) la Șipkovița (Macedonia). Marin Sorescu îl considera un foarte bun român (după mamă) și un foarte bun albanez (după tată). A absolvit Facultatea de Filozofie la Universitatea din Priștina (Limba și literatura albaneză). Între timp, a urmat cursuri de specializare a limbii române, la Universitățile din Viena (1974) și București (1975). A fost urmărit (1971-75) și persecutat politic de autoritățile comuniste iugoslave (1975-79). Este doctorand al Universității din București, membru a Uniunii Scriitorilor din România, redactor-șef al revistei Albanezul, autor a numeroase articole despre aromânii din Balcani, românii din Valea Timocului și albanezii din Kosova. Pentru activitatea culturală și publicistică în folosul societății, a fost nominalizat din partea Institutului Biografic American (ABI), Omul Anului 2001. De-a lungul timpului, a publicat mii de versuri din opera a peste 50 de scriitori și istorici români în limba albaneză, precum și unele volume aparținând poezilor Nichita Stănescu, Anghel Dumbrăveanu, Slavco Almăjan, Marin Sorescu, Carolina Ilica, Marius Chelaru, etc.

Flacăra cuvintelor ***** Flaka e fjalëve

Bibliografie lirică: Kaltrina (ediție bilingvă, română-albaneză, Editura Kriterion, București, 1994); Dardania (ediție bilingvă, română-albaneză, Editura Deliana, București, 1999); Foc Sacru (Tetova, Macedonia, 2001); Lumina Dardaniei (Editura Muzeul Literaturi Române, București, 2004); Drumul iadului spre Rai (Editura Academiei Internaționale Orient Occident, București, 2005, Eu vâd Siziiful (Agor Produktion, Tetova, 2008) etc.

România inimilor noastre

ARCAVALIERI

TRIBUNA

ALBANO-ROMÂNĂ

ETNOGRAFIE · POLITICA · LITERATURA · ȘTIINȚI

APARE SUPT ÎNGRIJIREA UNUI COMITET
REDACTOR: PETRU VULCAN

Anul I. No. 1 și 2 | Ianuarie 1916
Apare de două ori pe lună

CUPRINS - PËRMBAJTJA

Camelia Ardelean - 5

Baki Ymeri - 61

